

LUBLIN SCIENCE AND TECHNOLOGY PARK S.A.

Scientific pedagogical internship

**INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES:
EXPERIENCE OF THE EUROPEAN UNION
AND ITS IMPLEMENTATION IN THE PROCESS
OF TRAINING MEDICAL WORKERS**

August 14-20, 2017

**Lublin, Republic of Poland
2017**

Scientific pedagogical internship «Innovative educational technologies: experience of the European Union and its implementation in the process of training medical workers» : Scientific pedagogical internship, August 14-20, 2017. Lublin. 140 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

Ефективність методів контролю знань та вмінь слухачів, які навчаються на кафедрі військової терапії української військово-медичної академії Бичкова С. А.	7
Впровадження інтерактивного методу конкуруючих груп при вивченні пропедевтики внутрішньої медицини Бичков О. А.	10
Особливості самостійної роботи студентів медичного факультету на кафедрах терапевтичного профілю Бойко Т. В., Лихацька Г. В., Засць Т. А.	14
Компетентнісний підхід як ефективний засіб інтеграції медичної освіти до європейських стандартів Васкул Н. В.	17
Особливості професійної підготовки медичних працівників (сімейні лікарі): вибудова нових комунікацій, як шлях рішення дидактичних проблем в перепідготовці лікарів (вторинна спеціалізація за фахом загальна практика – сімейна медицина) Височина І. Л., Башкірова Н. С.	19
Role of elective course «Endoscopic technologies in obstetrics and gynecology» for clinical students' thinking Vorobii V. D.	22
Формування сучасного світогляду медичного працівника Головачова В. О.	24
Особливості систем вищої медичної освіти в Польщі та Україні Горша О. В.	27
Аспекти гармонізації підготовки спеціалістів фізичної та реабілітаційної медицини з сучасними міжнародними освітніми програмами Гришуніна Н. Ю.	29
Інноваційні освітні технології як засіб оптимізації післядипломної освіти сімейних лікарів Данильчук Г. О.	32
Teaching prosthetic dentistry for foreign students in I. Horbachevsky Ternopil State Medical University Demkovych A. Ye.	34
Тестовий засіб контролю знань студентів та його використання на сучасному рівні викладання природничих дисциплін Денисенко С. А.	36

Development of medical education of Ukraine at the stage of its entrance into the European educational space and its connection with practice Diudina I. L., Biryukova M. M., Kuznetsov R. V.	40
Сучасні напрямки підвищення якості навчання в післядипломній медичній освіті Живиця Д. Г.	43
Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вищі медичні навчальні заклади Золотухіна О. Л.	46
Дистанційні технології навчання при вивченні дитячих інфекцій як важлива складова підготовки студента-медика Іванова Л. А.	50
Використання тренінгів як форми навчання медичних працівників та студентів медичного вищого навчального закладу Іванченко Н. О.	54
Розвиток інформаційних технологій в системі медичної реабілітації хворих як основа формування глобального світогляду медичної спільноти Килівник В. С., Гладкий О. В.	56
Шляхи підвищення якості підготовки лікарів-інтернів неврологів Кричун І. І.	60
Expediency of distance learning implementation in medical education Kurtash N. Ya.	62
Принципи біоетики у викладанні курсу педіатрії Литвинець Л. Я.	66
The formation of modern global outlook and the peculiarities of motivation to study of dental faculty students of HSEE of Ukraine «Bukovinian State Medical University» Lukashevych I. V., Chernovska N. V., Todoruk A. V.	70
Features of formation of professional competence of future physicians Malko N. V.	73
Застосування інтерактивного методу «мозковий штурм» в підготовці лікарів-інтернів загальної практики-сімейної медицини Маркова О. Я., Швець С. В.	75
Використання сучасних методів в організації самостійної роботи як головного чинника у формуванні клінічного мислення Нечипорук В. М., Мельник А. А.	79
Перспективи індивідуалізації пізнавальної діяльності студентів в модернізації навчального процесу вищої медичної школи України на етапі її входження в європейський освітній простір Прокопець К. О.	83

Тенденції розвитку медичної освіти в освітній політиці на основі міжнародних документів Пузік С. Г.	87
Удосконалення практичної підготовки сімейних лікарів з акушерства та гінекології Радченко В. В.	90
Зарубіжний досвід індивідуалізації навчання студентів у медичному університеті Сокольник С. В.	95
Опыт использования игровых технологий в обучении студентов Харьковского национального медицинского университета Сокольников Н. В.	98
Міжвузівська співпраця як один із методів формування єдиного освітнього простору Сорокман Т. В.	102
Сучасні тенденції викладання технології ліків в навчальних закладах України та Польщі Струс О. Є., Половко Н. П.	105
Role-playing teaching method as the effective factor of improving competence and quality for medical students training Toryanik E. L.	109
Modern educational technologies in forming motivation to study of the higher medical educational institutions' students Umanskyj D. O., Kotiuzhynska S. H.	110
Approaches to enhance quality of postgraduate education of nuclear medicine physicians in Ukraine for integration to European medical community Firsova M. M.	114
Credit-transfer system of teaching in the medical universities of Ukraine as a factor of entry into the European system of education Khomenko V. G.	116
Actual aspects of improving professional skills in the training of medical specialists Chernenko L. M.	118
Інноваційні освітні технології в формуванні сучасного глобального світогляду лікаря акушера-гінеколога Шаповал О. С.	120
Оцінка якійсної успішності іноземних студентів медичного вищого навчального закладу Шелестова Л. П.	122

Improvement of surgery training in credit-module system of teaching	
Sheremet M. I.....	126
Особливості методичного забезпечення курсу «Аптечна технологія ліків» в системі дистанційної освіти медичних та фармацевтичних працівників	
Шпичак О. С.....	129
Psycho-pedagogical competence a high school teacher and its structural-functional model	
Yanishen I. V., Derevyanchenko N. V., Khlystun N. L.	133
Methodological aspects of teaching of educational course «Emergency medicine» on the basis of the competent approach	
Iaremenko O. B., Dobryanskiy D. V., Ilnytsky R. I., Reznikova N. M.	136

5. Morozova, T. Yu. A look at educational standards through the prism of a competent approach. // Problems of Education: Scientific and Methodical Collection. Issue 46: Bologna Process in Ukraine, Part 2. Kyiv, Scientific-methodical center of higher education of the Ministry of Education and Science of Ukraine. – 2005. – P. 73–80.

6. Kolisnyk-Humenyuk Yu. I. Conceptual bases of formation of professional and ethical culture of future medical workers // Pedagogy and Psychology of Professional Education. – 2011. – N5. – P. 23–32.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДУ «МОЗКОВИЙ ШТУРМ» В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Маркова О. Я.

кандидат медичних наук,

доцент кафедри терапії, кардіології

та сімейної медицини факультету післядипломної освіти

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Швець С. В.

кандидат медичних наук,

асистент кафедри терапії, кардіології

та сімейної медицини факультету післядипломної освіти

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

м. Дніпро, Україна

Розвиток системи освіти вимагає від педагогічної науки і практики вивчення і впровадження нових методів навчання і виховання молоді. Інновації в педагогіці пов'язані із загальними процесами в суспільстві, глобальними проблемами, інтеграцією знань і форм соціального буття. Нині створюється нова педагогіка, характерною ознакою якої є інноваційність – здатність до оновлення, відкритість новому [1, 2].

Найважливішою особливістю сучасної системи освіти є співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної.

Найголовнішою умовою навчально-виховного процесу є його особистісна зорієнтованість, спрямована на те, щоб кожен вихованець став повноцінним, самодостатнім, творчим суб'єктом діяльності, пізнання, спілкування, вільною і самодіяльною особистістю.

Інтерактивна технологія навчання – це така організація навчального процесу, яка унеможливорює участь в колективному взаємодоповненому, заснованому на взаємодії всіх її учасників процесі навчального пізнання: або кожен має конкретне завдання, за яке він повинен публічно прозвітувати, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед усією навчальною групою завдання.

Чотири групи інтерактивних технологій навчання за формами навчання [3]:

1. Інтерактивна технологія групового (кооперативного) навчання (робота в парах, у малих групах, «навчання у співпраці» тощо);
2. Фронтальні технології інтерактивного навчання («мікрофон», «мозковий штурм», аналіз конкретних ситуацій або «кейс-метод», метод інциденту та ін.);
3. Ситуативне моделювання-навчання у грі (метод ділової гри);
4. Технологія опрацювання дискусійних питань – навчання у дискусії («метод Прес», дискусія, дебати, семінар-дискусія, «круглий стіл»).

Останнім часом серед сучасних технологій і методів навчання особливе місце у професійній освіті посідає навчання за методом «мозковий штурм». «Мозковий штурм» (brain storming) – техніка групового творчого мислення, яка дозволяє знайти вирішення складних проблем шляхом вільного висловлювання думки всіх учасників[3]. Метою інтерактивного методу «мозковий штурм» є активізація інтелектуальної діяльності, яка спрямовується на висування ідей рішення конкретної задачі, на пропозицію шляхів розв'язання певної проблеми, а також звільнення від інерції мислення, подолання стереотипів при рішенні творчої задачі, акумуляцію ідей щодо вирішення запропонованої проблеми.

Основні принципи методу «мозковий штурм»: не критикувати відповіді інших; пропонувати будь-яке рішення, що прийде в голову; не робити самооцензури; висувати найбільшу кількість ідей, не має значення, чи можливо буде їх використати чи ні; вільний розвиток, покращення, комбінування, розширення будь-яких висловлених ідей; виділення визначеного часу для отримання відповіді на чітко визначене питання; кількість учасників не більше, ніж 10-12 осіб.

Освітні цілі методу «мозковий штурм»:

I. Навчальні цілі:

- а) навчитись формулювати власну думку, вислуховувати та сприймати альтернативні думки;
- б) навчитись аналізувати отриману інформацію, вирішувати складні клінічні ситуації ;
- в) досягнення високого рівня професійної підготовки інтернів;
- г) розвиток клінічного мислення:

- д) удосконалення навичок клінічного застосування теоретичних знань;
- е) розвиток у інтернів здатності до пошукової роботи із застосуванням літератури, документації, ілюстративних матеріалів;
- ж) розвиток самостійного клінічного мислення, спостережливості, вміння виділяти головне;
- з) формування комунікативних якостей, навичок ефективного між особового спілкування та колегіальних стосунків;

II. Організаційні цілі:

- а) вчитись проводити дискусії, розв'язувати пізнавальні задачі на тлі емоційного стресу;
- б) розвивати критичне мислення;
- в) розвивати здатність працювати у команді.

III. Компетентнісні цілі:

- а) сприяти розвитку нестандартного мислення, активності для засвоєння професійних навичок та вмінь в діагностиці та лікуванні.

Інтерни повинні вміти:

1. Визначати фактори ризику при тій чи іншій нозології.
2. Збирати скарги, та аналізувати анамне.
3. Визначати загальні симптоми захворювання.
4. Розробляти діагностичну тактику.
5. Проводити диференційну діагностику з іншими захворюваннями.
6. Визначати лікувальну тактику.
7. Розробляти принципи первинної та вторинної профілактики.

Етапи методу «мозковий штурм»

1. Підготовчий – постановка проблеми.
2. Основний – генерація ідей.
3. Заключний – аналіз.

Дії інтернів на підготовчому етапі: знайомство з інструкціями та сутністю методу «мозкового штурму»; самостійне вивчення рекомендованої літератури по темі.

Дії викладача на підготовчому етапі: пояснення правил застосування методу «мозкового штурму»; формування малих груп об'єднаних спільною навчальною метою; розподіл ролей в кожній групі; зачитують ситуаційну задачу.

Методичне забезпечення на підготовчому етапі: матеріали лекцій, підручники, посібник для практичних занять, роздатковий матеріал, методичні рекомендації, адреси веб-сторінок, кафедральних інформаційних сайтів.

Дії інтернів на основному етапі: висовують ідеї щодо вирішення поставленого завдання, реєструють ідеї на окремих аркушах, обґрунтовують

ідеї та викладають у вигляді конспекту, тез, малюнків, таблиць, обговорюють і відбирають оптимальні ідеї для вирішення поставленого завдання, після виконання завдання представляють свій варіант вирішення іншим учасникам групи, які доповнюють їх своїми думками.

Дії викладача на основному етапі: ставить навідні питання, координує зусилля учасників при обговоренні висунених ідей.

Дії викладача на підсумковому етапі: узагальнення підсумків проведеної роботи, розробка системи і критеріїв оцінювання, розробка оціночної шкали, оцінює, чи вирішена проблемна ситуація, проведення діагностики професійних вмінь, підведення підсумків та обговорення результатів колективної діяльності, визначення підсумкового балу успішності кожного студента.

Дії інтернів: обговорюють використані варіанти вирішення завдання, отримують оцінку викладача в балах, усвідомлюють ситуацію досягнення мети, відчуття успіху.

Шкала оцінювання учасників «мозкового штурму»: вміння проводити диференційну діагностику та вибрати адекватну діагностичну та лікувальну тактику в умовах обмеженого часу – (1 – 10 балів) , комунікативність, здатність працювати у команді – (1 – 5 балів), активність (кількість висунутих ідей; кожна ідея) – (Nх1 бал), якість ідей на етапі генерації – (тривіальні – 1 бал, оригінальні – 2 бали, евристичні – 3 бали, фантастичні – 4 бали; креативні – 5 балів), якість ідей на етапі обговорення (ідеї, які не використовуються при формуванні висновку-1 бал; ідеї, які використовуються при формуванні висновку-1-5 балів; ідея, яка має реальний вихід у практику-10 балів), компетентність (активність в обговоренні висловлених ідей – бали за кількістю; здатність до вибору та обґрунтування тих ідей, що увійдуть у висновок-15 балів).

Визначення кращих учасників за загальним рейтингом з диференціацією за балами:

оцінці «5» відповідають 25 балів;

оцінці «4» відповідають 20 балів;

оцінці «3» – 19 та менше балів.

Основні висновки щодо педагогічної ефективності методу:

Дає імпульс проблемному навчанню, процес дискусії формує специфічні уміння і навички: вміння формувати думки, аргументувати, молодий лікар отримує знання завдяки власній активності, акцентує увагу учасників на темі, дає можливість їм зосередитись, примушує думати на фоні емоційного стресу, забезпечує кожному члену групи «мозкового штурму» рівну участь в обговоренні проблеми та висуванні ідей, створює сприятливі умови для виникнення ефекту «ланцюгової реакції» і синергічного підсилення ідей,

стимулює, мотивує навчальну діяльність, можливість вирішувати міждисциплінарні проблеми, неформальний підхід до пошуку відповіді чи розв'язку, емоційність надає цьому методу певної спільності з ігровими методами навчання. Впровадження в навчальний процес інтерактивного методу «мозковий штурм», на циклах первинної спеціалізації за фахом «Загальна практика-сімейна медицина», сприяє поглибленню знань і формуванню творчого підходу до вирішення поставлених завдань.

Література:

1. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій./Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 176 с.
2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод.посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко [за ред. О. І. Пометун]. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
3. В.Є. Мілерян. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних вузах. Навч. посібник. К., 2008, 80 с.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЯК ГОЛОВНОГО ЧИННИКА У ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ

Нечипорук В. М.

кандидат біологічних наук,

старший викладач кафедри біологічної та загальної хімії

Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Мельник А. А.

кандидат медичних наук, доцент,

доцент кафедри біологічної та загальної хімії

Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

м. Вінниця, Україна

В сучасних умовах ринку праці та особливостей працевлаштування, зростають вимоги до професійної компетентності майбутнього лікаря, що обумовлює якісно нові форми та методи вищої освіти, що спрямовані на створення цілісної системи безперервної освіти та розширення сфери самостійної діяльності студентів, які формують свої навички у самоорганізації та самоосвіті. Відомо, що самостійна навчальна діяльність – проміжна ланка